

CŽV – Závěrečné práce a okruhy

Doplňující studium k rozšíření odborné kvalifikace podle § 6a odst. 1 písm. b) vyhl. č. 317/2005 Sb. (k získání kvalifikace speciálního pedagoga) a Studium v oblasti speciálně pedagogických věd podle § 2 vyhl. č. 317/2005 Sb. (k získání kvalifikace učitele dětí a žáků se SVP)

Závěrečná zkouška:

Ukončení studia: studium se ukončuje závěrečnou zkouškou před komisí:

- 1) Inkluzivní didaktika (bude upřesněné test x ústní zk)
- 2) Poradenství, diagnostika a intervence u dětí a žáků se SVP – ústní zk
- 3) Vzdělávání žáků s SVP – ústní zk
- 4) Závěrečná práce (odpovídá požadavkům kladených na magisterské diplomové práce v souladu s předpisy příslušné vysoké školy; v rozsahu 60 normostran, 108 000 znaků včetně mezer).

Obsah práce:

- Titulní list: základní informace
 - univerzita, fakulta, katedra
 - název práce
 - typ práce (závěrečná práce)
 - rok
 - (tituly) jméno a příjmení vedoucího práce, (tituly) jméno a příjmení studenta
- Další listy:
 - poděkování
 - prohlášení autora + podpis (viz Pokyn děkana č. 1/2015) „*Prohlašuji, že jsem závěrečnou práci CŽV vypracoval/vypracovala samostatně, s využitím pouze citovaných pramenů, dalších informací a zdrojů v souladu s Disciplinárním řádem pro studenty Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity a se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.*“
- Obsah (při správném stylování nadpisů lze vložit generovaný obsah)
 - Úvod
 - 4 kapitoly: 3 teoretické a 1 praktická; doporučen je vyrovnaný počet podkapitol
 - Závěr
 - Shrnutí
 - Summary
 - Seznam literatury
 - Seznam tabulek, obrázků, grafů, schémat (za použití funkce „vložit titulek“ lze vložit generovaný seznam pomocí funkce „vložit seznam obrázků“, lze přizpůsobit na grafy, tabulky a další)
 - Seznam příloh
 - Přílohy (zde je uvedeno poslední číslo strany práce, samotné přílohy se nečíslují)

Postup:

- Prostudovat **Pokyn děkana č. 1/2015 K realizaci závěrečných prací (bakalářských, diplomových, rigorózních a závěrečných prací ČŽV)**
- Volba tématu studentem a oslovení vedoucí práce/školitele – doporučujeme ve 3. semestru
- Schválení tématu vedoucím práce / školitelem
- Vypracování struktury závěrečné práce a její tvorba
- Vložení závěrečné práce do IS
- Obhajoba

Okruhy ke ZZ

Inkluzivní didaktika (bude upřesněné test x ústní zk)

1. Čtení jako elementární dovednost, roviny čtenářské gramotnosti.
2. Příčiny, projevy a důsledky funkční ngramotnosti, intervence.
3. Diagnostika a hodnocení čtenářských dovedností.
4. Rozvíjení funkční gramotnosti v jednotlivých vzdělávacích oblastech, role mezipředmětových a mezioborových vztahů.
5. Čtenářské dovednosti a strategie.
6. Gramotnost jako terminologický komplex, vzdělávací strategie, kompetence pro 21. století.
7. Inovativní a alternativní pedagogické programy.
8. Matematika: cíle výuky, edukační procesy, metody a formy práce, organizace vyučovacího procesu, diagnostika, hodnocení, klasifikace.
9. Technologicko-didaktické znalosti učitele: použití speciálních pomůcek, posouzení efektivity jejich využití ve výuce (zaměřeno na žáky s SPU, s oslabením kognitivních funkcí, s oslabeným sluchovým vnímáním, s oslabeným zrakovým vnímáním).
10. Využití ICT v inkluzivní pedagogice.
11. Práce a zaměstnávání – práva a povinnosti, ukotvení v mezinárodních a českých dokumentech, změny v přístupech.
12. Svět práce ve vzdělávacích programech.
13. Předprofesní poradenství, profesní příprava, podpora při vstupu do světa práce.
14. Možnosti pracovního uplatnění osob s postižením.
15. Social Corporate Responsibility (CRS) – společenská odpovědnost firem, sociální podnikání.

Poradenství, diagnostika a intervence u dětí a žáků se SVP – ústní zk

Témata k logopedii:

1. Ontogeneze dětské řeči. Psychologické a společenské faktory vývoje řeči.
2. Pojetí, klasifikace, symptomatologie NKS.
3. Oblasti speciálně pedagogické diagnostiky logopedické u dětí v předškolním věku. Terapie.
4. Diagnostika a terapie narušené komunikační schopnosti ve školním věku.
5. Možnosti vzdělávání žáků s narušenou komunikační schopností.

Témata k surdopedii:

6. Poruchy sluchu, klasifikace sluchových vad.
7. Etiologie sluchových vad, důsledky sluchové vady a psychologické zvláštnosti osob se sluchovým postižením.
8. Logopedická péče u jedinců se sluchovým postižením, sluchová protetika a kompenzační pomůcky.
9. Vizálněmotorické komunikační systémy, tlumočení osobám se sluchovým postižením.
10. Metody diagnostiky sluchového postižení. Pomůcky a přístroje, testy a metody užívané při vyšetření.

Témata k oftalmopedii:

11. Okruh osob se zrakovým postižením. Klasifikace zrakového postižení. Vliv zrakového postižení na osobnost jedince (psychické procesy, chování, komunikace). Psychomotorický vývoj dítěte s těžkým zrakovým postižením.
12. Dítě s postižením zraku v předškolním věku, školní zralost a školní připravenost (předškolní výchova, dítě s narušeným binokulárním viděním a reedukace těchto vad).
13. Dítě s postižením zraku ve školním věku. Specifika výuky. Práce asistenta pedagoga.
14. Speciální pomůcky pro osoby se zrakovým postižením a práce s nimi. Využití výpočetní techniky ve vzdělávání žáků se zrakovým postižením.
15. Prostorová orientace a samostatný pohyb osob se zrakovým postižením. Zraková terapie, zraková stimulace. Metodika Lilli Nielsen, pomůcky dle Lilli Nielsen. Další diagnostické pomůcky.

Témata k psychopedii

16. Charakteristika lehkého, středně těžkého a těžkého mentálního postižení. Myšlení, řeč, psychický a somatický vývoj, emoce, chování atd.
17. Speciálněpedagogická diagnostika se zaměřením na žáka s mentálním postižením z pohledu poradenského pracovníka.
18. Základní škola speciální. Vymezení žáků, dělení, trvání, cíle. Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální.

19. Přípravný stupeň. Vzdělávací program.
20. Kariérní poradenství žáků s mentálním postižením. Možnosti pracovního uplatnění. Formy bydlení. Profesní příprava jedinců se středně těžkou, těžkou a hlubokou mentální retardací. Pracovní uplatnění a dospělost osob se střední, těžkou a hlubokou mentální retardací.

Témata k somatopedii:

21. Okruh osob s tělesným postižením a zdravotním znevýhodněním.
22. Specifika práce v předškolním věku. Vývojové zvláštnosti u dětí se zdravotním postižením v předškolním věku. Školní zralost u dětí se zdravotním postižením.
23. Zvláštnosti v procesu učení u žáků s centrálním postižením. Možnosti pedagogické podpory (specifika nácvičku psaní, kompenzační pomůcky ad.).
24. Předprofesní příprava – oblasti diagnostiky, cíle a úkoly pro volbu povolání.
25. Pedagogické poradenství, zásady poradenské intervence, metody a prostředky poradenské práce, možnosti pedagogické podpory.

Témata k etopedii:

26. Etopedie v kontextu inkluzní teorie a praxe a přístupu ke vzdělávání a vzdělanosti cílové skupiny.
27. Specifické edukační potřeby dětí s PCH/Typologie osobnosti/Vývojová specifika jako základ diagnostiky.
28. Porucha chování jako dynamický fenomén – vertikální, horizontální úroveň. Intervence 3P v prostředí školní třídy.
29. Systémové prvky a procesy pro podporu iluzivního prostředí školy ve vztahu k žákům v riziku poruchy chování, sociální vyloučení a rizika pro vývoj chování. Neúspěch v učení jako riziko. Chudoba jako riziko.
30. Resilienční prostředí a procesy, copingové strategie.

Témata k PAS:

31. Terminologie a charakteristika PAS.
32. Diagnostika PAS.
33. Podpora dítěte s PAS.
34. Možnosti edukace.
35. Neziskové organizace zacílené na PAS.

Vzdělávání žáků s SVP – ústní zk

Okruhy NKS:

1. Vymezení pojmu komunikace, narušená komunikační schopnost, orientační analýza narušené komunikační schopnosti, klíčové kategorie ve vzdělávacím procesu.
2. Dyslalie, vývojová dysfázie, mutismus, koktavost, breptavost, rinolalie, palatolalie – etiologie, symptomatologie, principy logopedické intervence, podpora žáka NKS ve vzdělávacím procesu.
3. Alternativní a augmentativní komunikace, využití prvků AAK ve vzdělávacím procesu.
4. Možnosti rozvoje komunikační schopnosti ve vzdělávacím procesu.
5. Podpora žáka s narušenou komunikační schopností v kolektivu třídy.

Okruhy SPU:

6. Vymezení specifických poruch učení (SPU) a jejich příčin - základní pojmy SPU (dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyskalkulie, dyspraxie, dysmúzie, dyspinxie). Vymezení pojmu LMD, ADHD, ADD a jejich vztahu ke specifickým poruchám učení, diagnostika specifických poruch učení v průběhu povinné školní docházky.
7. Osobnost žáka se specifickými poruchami učení v průběhu edukačního procesu, charakteristika edukačního procesu u žáků se SPU na základní a střední škole.
8. Formy vzdělávání žáků se SPU s využitím podpůrných opatření, systémový přístup ke vzdělávání žáků se SPU: učitelé, rodina, terapeut, spolužáci, žák sám; škola, reedukační péče, zájmová činnost.
9. Principy reedukace SPU v základní škole – reedukační metody zaměřené na dyslexii, dysgrafii, dysortografii, dyskalkulii, dyspraxii. Využití reedukačních postupů v pedagogické praxi středních škol.
10. Reedukace dílčích funkcí podmiňujících vznik SPU – zrakové vnímání, sluchové vnímání, prostorová orientace, hrubá a jemná motorika, pozornost, paměť, řeč. Kompenzační postupy u specifických poruch učení

Okruhy PCH:

11. Cílová skupina etopedie, charakteristika jedince v riziku poruch chování, s problémy v chování, s poruchou chování, individuální a sociální rozměr chování. Vývoj poruchy chování jako dynamický proces. Včasná identifikace a včasná intervence.
12. Role poruchy emocí a chování v procesu učení a výchovy, dopady na osobnostní rozvoj a životní dráhu dítěte. Edukační potřeby dětí spojené s tzv. problémovým chováním (resp. s poruchou emocí a chování) – úroveň emoční, kognitivní, sociální. Definice poruch emocí a chování.
13. Etiologie rizikového chování a poruchy chování. Rizikové a ochranné faktory, pohled optikou teorie resilience. Strategie zvládání (coping).
14. Včasná identifikace rizikových faktorů a způsoby hodnocení chování a situace. Včasná intervence ve školním prostředí, ve třídě (benefity a rizika).
15. Prevence rozvoje a zvládání tzv. problémového chování na úrovni systému (třída, škola) a na úrovni individuální. Kázeň, řád, pravidla, práce s kolektivem, komunikace s žákem, s kolegy a rodiči.

16. Okruhy MP:

17. Terminologická východiska související s edukací žáků s lehkým mentálním postižením a poruchou autistického spektra.
18. Specifika osobnosti žáka s lehkým mentálním postižením, poruchou autistického spektra, psychický a somatický vývoj v období mladšího, staršího školního věku a adolescence.
19. Didaktické zásady, metody, formy používané při edukaci žáků s mentálním postižením a poruchou autistického spektra.
20. Struktura přípravy učitele na vyučovací hodinu. Didaktické a jiné pomůcky používané při edukaci žáků s lehkým mentálním postižením a poruchou autistického spektra.
21. Specifika výuky počátečního čtení, psaní a matematiky u žáků s lehkým mentálním postižením a poruchou autistického spektra.

Okruhy SP:

22. Mentální procesy u žáků se sluchovým postižením (poruchy vnímání, paměti, myšlení a pozornosti) a možná intervence.
23. Komunikace u žáků se sluchovým postižením – vizualizace mluvené češtiny, recepce psané formy českého jazyka, čtenářská gramotnost, vizuálně – motorické komunikační systémy.
24. Využití speciálních metod a pomůcek ve vyučování – modifikace vyučovacích metod a způsoby výuky u žáků se sluchovým postižením.
25. Intervence v oblasti spolupráce rodiny, školy a poradenských pracovišť.
26. Specifické problémy profesní přípravy a volby povolání (oblasti diagnostiky k profesionální orientaci, volba povolání, začlenění do světa dospělých).

Okruhy ZP:

27. Mentální procesy u žáků se zrakovým postižením (poruchy vnímání, paměti, myšlení a pozornosti) a možná intervence. Podpora rozvoje smyslového vnímání.
28. Komunikace a přístup k informacím u žáků se zrakovým postižením (specifika verbální a neverbální komunikace, práce s informačními zdroji a jejich dostupnost pro žáky s oslabeným viděním a pro žáky nevidomé).
29. Metody a postupy ve výuce a vzdělávání žáka s postižením zraku, vyučovací prostředky a úprava materiálů s ohledem na stupeň a typ postižení. Využívání tyflografiky, Braillovo písmo.
30. Specifika profesní přípravy a volby povolání u žáků se zrakovým postižením (oblasti diagnostiky k profesní orientaci, volba povolání, začlenění do světa dospělých).
31. Samostatný pohyb a orientace v prostoru žáků se zrakovým postižením. Provázení, úprava prostředí.

Okruhy TP:

32. Mentální procesy u žáků s tělesným postižením (poruchy vnímání, paměti, myšlení a pozornosti) a možná intervence.

33. Copingové strategie a jejich vztah u žáků dlouhodobě nemocných (cystická fibróza, EPI, diabetes mellitus, Duchennova dystrofie, onkologická onemocnění).
34. Specifické problémy profesní přípravy a volby povolání (oblasti diagnostiky k profesionální orientaci, volba povolání, začlenění do světa dospělých).
35. Problematika autismu.
36. Speciální reedukační a kompenzační metody u žáků s tělesným postižením.